

Praktyczne aspekty funkcjonowania Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego w województwie kujawsko-pomorskim

Porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe (PDO) jest unikatowym systemem doświadczalnictwa odmianowego w Unii Europejskiej, dzięki któremu wykorzystuje się efekt synergizmu w kontekście organizacyjno-ekonomicznym. System powstał w 1999 roku z inicjatywy prof. dr hab. Edwarda Gacka, dyrektora Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) w Słupi Wielkiej. Jest to system stałych lub okresowych badań wartości gospodarczej odmian gatunków roślin uprawnych o dużym znaczeniu gospodarczym, obejmujący swym zakresem nie tylko doświadczenia odmianowe, ale również odmianowo - agrotechniczne.

Porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe funkcjonuje na podstawie:

- ustawy z dnia 25 listopada 2010 r. o Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2109),
- ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o nasiennictwie (Dz.U. 2021 poz. 129),
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2020 poz. 1668),
- ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz.U. 2018 poz. 1027),
- ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. 2020 poz. 721).

W ramach systemu PDO współpracują ze sobą jednostki i organizacje zainteresowane rozwojem rolnictwa, zarówno w skali kraju, jak i województwa, tj. samorządy terytorialne, samorządy rolnicze, administracja rządowa, służby doradcze, firmy hodowlano-nasienne, jednostki naukowe, związki plantatorów, przemysł przetwórczy oraz inne instytucje i organizacje działające na rzecz rolnictwa. Porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe jest realizowane w formie badań prowadzonych w postaci różnych serii doświadczeń w poszczególnych województwach i jednolitych doświadczeń w skali całego kraju, koordynowanych merytorycznie przez COBORU. Za bezpośrednią realizację PDO na terenie poszczególnych województw odpowiadają dyrektorzy Stacji Doświadczalnych Oceny Odmian, współpracujący z Wojewódzkimi Zespołami PDO, powołanymi wspólnie przez marszałków województw, prezesów izb rolniczych oraz dyrektora COBORU.

W województwie kujawsko-pomorskim Porejestrowe doświadczalnictwo odmianowe realizowane jest od 2000 roku. Koordynuje je Stacja Doświadczalna Oceny Odmian (SDOO) w Chrzęstowie. System Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego finansowany jest przez SDOO w Chrzęstowie, Województwo Kujawsko-Pomorskie i Kujawsko-Pomorską Izbę Rolniczą. Wkład finansowy w realizację systemu ponoszą także podmioty spoza COBORU realizujące doświadczenia porejestrowe.

Udział finansowy w badaniach PDO w roku 2021

W roku 2021 w ramach Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego realizowanych jest 35 doświadczeń (załącznik 1) za łączną kwotę 336 696 zł, z czego:

- 60% tej kwoty pochodzi ze środków własnych SDOO w Chrzastowie i punktów realizujących system PDO spoza COBORU,
- 36% ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- 4% z Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej.

W roku 2021 w budżecie Województwa Kujawsko-Pomorskiego na dofinansowanie badań PDO przeznaczono kwotę 120 000 zł.

Źródła finansowania Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego w 2021 roku

Lp.	Źródło finansowania	Kwota
1	Województwo Kujawsko-Pomorskie	120 000 PLN
2	Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza	15 000 PLN
3	Koszt własny	201 696 PLN
Łączny koszt doświadczeń PDO		336 696 PLN

Ze środków Województwa Kujawsko-Pomorskiego w roku 2021 sfinansowane zostaną doświadczenia, w których przebadane będzie łącznie 156 odmian:

1. pszenica zwyczajna ozima (44 odmiany)
2. pszenica twarda ozima (3 odmiany) - 2 doświadczenia
3. pszenżyto ozime (15 odmian) - 2 doświadczenia
4. jęczmień ozimy (14 odmian)
5. żyto ozime (19 odmian) - 2 doświadczenia
6. pszenica jara (21 odmian) - 2 doświadczenia
7. owies (16 odmian)
8. pszenżyto jare (9 odmian)
9. ziemniak jadalny:
 - odmiany wczesne (7 odmian) - 2 doświadczenia
 - odmiany średniowczesne i średniopóźne (8 odmian).

Dzięki niezależnemu finansowaniu doświadczeń PDO, uzyskiwane i upowszechniane są rzetelne i obiektywne informacje o wartości użytkowej odmian.

Doświadczenia porejestrowe prowadzone są w 7 punktach na terenie naszego województwa. Pozwala to na uzyskanie dokładniejszej informacji na temat przydatności odmian do uprawy w określonym rejonie klimatycznym i warunkach glebowych województwa.

Punkty prowadzące doświadczenia PDO w województwie kujawsko-pomorskim:

Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Chrząstowie

Zakład Doświadczalny Oceny
Odmian w Głębokim

Zakład Doświadczalny Oceny
Odmian w Głodowie

DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o.
Zakład Nasiennie - Rolny Sobiejuchy

Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o.
Grupa IHAR Oddział Kończewice

Hodowla Ziemiaka Zamarte
sp. z o.o. - Grupa IHAR

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
Farol sp. z o.o. Fałęcin

Praktyczne aspekty funkcjonowania PDO

Z racji członkostwa w Unii Europejskiej na naszym rynku nasiennym można bez ograniczeń prowadzić obrót nasienny wszystkimi odmianami ze wspólnotowych katalogów odmian, a jest ich tylko w samych gatunkach roślin rolniczych blisko 25 tys. Dzięki PDO, polski rolnik ma dostęp do wyników niezależnych i obiektywnych badań prowadzonych pod nadzorem COBORU w naszych warunkach gospodarowania.

Bazując na wynikach doświadczeń PDO, co roku tworzona jest Lista odmian zalecanych do uprawy na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (LOZ). Lista tworzona jest dla wszystkich najważniejszych gospodarczo gatunków roślin rolniczych, tj. dla: zbóż ozimych i jarych, rzepaku ozimego i jarego, kukurydzy, grochu, łubinu, bobiku, soi oraz ziemiaka jadalnego i skrobiowego (załącznik 2). Rekomendowane są odmiany charakteryzujące się nie tylko wysokim potencjałem plonotwórczym, ale także dużą odpornością na choroby oraz tak ważnymi cechami, szczególnie dla naszego regionu, jakimi są zimotrwałość czy tolerancja na okresowe niedobory wody. Decyzję o wpisaniu odmiany na LOZ podejmuje dyrektor SDOO w Chrząstowie, po zapoznaniu się z opinią Kujawsko-Pomorskiego Zespołu Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (KPZ PDO). W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich najważniejszych instytucji i organizacji z obszaru rolnictwa z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, zainteresowani wdrażaniem postępu odmianowego do rolnictwa (załącznik 3). Wybierając do uprawy odmianę z Listy odmian zalecanych, mamy gwarancję wyboru odmiany najlepiej dostosowanej do warunków klimatyczno-glebowych naszego województwa.

W ramach systemu PDO, w ostatnich latach, duży nacisk kładziony jest na zaktualizowanie wiedzy dotyczącej uprawy roślin bobowatych grubonasiennych (bobiku, grochu siewnego, łubinu wąskolistnego i żółtego), a zwłaszcza soi, która zaliczana jest do roślin oleistych. Badania prowadzone są w ramach Inicjatywy białkowej COBORU. Rok 2021 to czwarty rok prowadzenia rozszerzonych badań odmian wcześniej wspomnianych

gatunków roślin bobowatych grubonasiennych i soi. Głównym celem podjętych działań jest określenie rejonów kraju najbardziej odpowiednich do uprawy poszczególnych gatunków roślin białkowych i jednocześnie wskazanie najlepszych odmian do uprawy.

Działalność upowszechnieniowa

Upowszechnianie wyników doświadczeń porejestrowych jest realizowane przez Stację Doświadczalną Oceny Odmian w Chrzążstowie w różnych formach:

➤ Publikacje

- „Wstępne wyniki doświadczeń” – niezwłocznie po zakończeniu doświadczeń polowych z rzepakiem ozimym i ze zbożami ozimymi, wydawane są broszury z informacją o plonowaniu odmian w województwie. Informacje takie są przydatne rolnikom do podejmowania decyzji odnośnie wyboru odmiany do jesiennych zasiewów. Na przełomie października i listopada opracowywane są wstępne wyniki plonowania dla gatunków jarych. Wyniki zamieszczane są także na stronie internetowej.
- „Wyniki doświadczeń porejestrowych” udostępniane są nieodpłatnie w formie biuletynu, a także publikowane na stronie internetowej Stacji, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej zs. w Przysieku i Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Opracowania zawierają informacje nie tylko o wysokości uzyskiwanych plonów przez poszczególne odmiany, ale także ocenę ich cech ogólnoużytkowych, takich jak m.in. zimotrwałość czy odporność na choroby. Osoby zainteresowane mogą zapoznać się nie tylko z syntezą wyników wojewódzkich, ale mogą również przeanalizować wyniki plonowania z poszczególnych punktów doświadczalnych.
- Na potrzeby wizyt zagranicznych gości publikacja wydawana jest także w wersji anglojęzycznej.
- „Lista odmian zalecanych” – publikowana jest na stronie internetowej oraz w formie broszury niezwłocznie po zimowym posiedzeniu Kujawsko-Pomorskiego Zespołu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i ustaleniu LOZ na dany rok.
- „Charakterystyka odmian rekomendowanych do uprawy w województwie kujawsko-pomorskim” – na potrzeby rolników wydawana jest charakterystyka odmian rekomendowanych do uprawy na terenie województwa. Broszura zawiera opisy odmian zalecanych do uprawy w danym sezonie wegetacyjnym.
- Broszury okolicznościowe – np. Wyniki przezimowania odmian rzepaku ozimego i zbóż ozimych w doświadczeniach PDO w województwie kujawsko-pomorskim.

➤ Szkolenia, warsztaty, dni pola

- „Dzień Pola” – co roku organizowany zarówno w Stacji, jak i w podległych jej Zakładach. Rolnicy mają możliwość przyjrzenia się odmianom w warunkach polowych oraz zdobycia fachowej informacji z zakresu odmianoznawstwa.

- „Co w polu piszczy” – coroczne warsztaty polowe organizowane wspólnie z KPODR, na których rolnicy nie tylko mają okazję zapoznać się z wynikami doświadczeń, ale także zasięgnąć fachowej porady z zakresu fitopatologii, entomologii czy herbologii od zaproszonych wykładawców.
 - Międzynarodowy Dzień Rzepaku (EURORZEPAK) – impreza o zasięgu międzynarodowym, poświęcona tematyce rzepaku ozimego, organizowana przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych. Pracownicy Stacji biorą czynny udział w debacie, a także prezentują wyniki i polowe doświadczenia PDO z rzepakiem ozimym.
 - Szkolenia dla uczniów i nauczycieli szkół rolniczych – szkolenia, w których w ostatnim czasie udział brali m.in. uczniowie z Zespołu Szkół CKR w Kowalu, Technikum nr 2 w Chojnicach, Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego im. Ignacego Łyskowskiego z Grubna, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Kobylnikach, a także z Tarleton State University w USA.
 - Szkolenia dla rolników – szkolenia organizowane wspólnie z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego.
 - Porady indywidualne dla rolników.
- **Wystawy, targi rolnicze** – Powiatowe Targi Ogrodniczo-Rolnicze w Sypnie, AGROTECH w Minikowie, Dni Otwartych Drzwi w Zarzeczewie, dożynki.
- **Wywiady dla telewizji i radia, artykuły dla prasy rolniczej** – wywiady dla TVP Bydgoszcz, Radia PiK, miesięcznika Wieś Kujawsko-Pomorska, Gazety Pomorskiej.

W celu skuteczniejszego dotarcia do odbiorców informacji odmianowej, SDOO w Chrząstowie od kilku lat zakłada kolekcję odmian liczącą 130-140 obiektów. W kolekcji prezentowane są głównie nowości odmianowe oraz odmiany rekomendowane zbóż i roślin bobowatych. Ta forma popularyzacji odmian cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem rolników.

System badań porejestrowych jest nieustannie doskonalony i rozwijany. Wzrasta liczba zakładanych doświadczeń i badanych odmian. Tematyka doświadczalna jest systematycznie poszerzana o różnorodne elementy agrotechniki. Pracownicy SDOO w Chrząstowie wkładają wiele wysiłku w upowszechnianie idei Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

Zainteresowanie tematyką odmianoznawczą wśród rolników jest coraz większe. Rolnicy są świadomi tego, jak ważna jest rzetelna informacja o odmianach. Realizacja systemu nie byłaby możliwa bez merytorycznego i finansowego wsparcia Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej oraz podmiotów prowadzących doświadczenia PDO w województwie kujawsko-pomorskim.

**Plan Porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego
dla województwa kujawsko-pomorskiego na 2021 rok**

Lp.	Gatunek	Lokalizacja	Liczba i wykaz badanych odmian	Koszt 1-go doświadczenia zł brutto	Koszt realizacji doświadczeń wg planu 2021 zł brutto
1	Jęczmień ozimy K	Chrząstowo Falęcín	- 14 odmian: Impala, Jakubus, Kaylin, KWS Flemming, KWS Higgins, KWS Kosmos, KWS Morris, Lautetia, Melia, Mirabelle, Quadriga, SU Jule, SU Lautine, Yukon,	8 288,0	16 576,0
2	Pszenica ozima K	Chrząstowo Falęcín Kończewice Sobiejuchy	- 44 odmiany: Admond, Ambicja, Apostel, Argument, Artist, Błyskawica, Bosporus, Comandor, Euforia, Fakir, Findus, Formacja, Godnik, Hondia, Impresja, Kariatyda, KWS Spencer, KWS Talium, KWS Universum, Lawina, LG Jutta, LG Keramik, Linus, Lokata, MHR Promienna, Moschus, Opoka, Owacja, Plejada, Reduta, RGT Bilanz, RGT Kilimanjaro, RGT Provision, RGT Specialist, Rotax, Sfera, SU Mangold, SU Viedma, SY Dubaj, SY Orofino, SY Yukon, Symetria, Tonnage, Venecja	26 048,0	104 192,0
3	Pszenica twarda ozima K	Falęcín Kończewice Sobiejuchy	- 3 odmiany: SM Eris, SM Metis, SM Tetyda	1 800,0	5 400,0
4	Pszenżyto ozime K	Zamarte Falęcín Sobiejuchy Głodowo	- 15 odmian: Avokado, Belcanto, Carmelo, Corado, Dolindo, Kasyno, Medalion, Meloman, Panteon, Porto, Sekret, SU Liborius, Tadeus, Toro, Trapero	8 880,0	35 520,0
5	Żyto ozime K	Chrząstowo Zamarte Sobiejuchy	- 19 odmian: Antonińskie, Dańkowskie Dragon, Dańkowskie Granat, Dańkowskie Hadron, Horyzo, Inspector, KWS Berado F1, KWS Dolaro F1, KWS Florano F1, KWS Jethro F1, KWS Serafino F1, KWS Skylor F1, KWS Tayo, KWS Trebiano F1, KWS Vinetto F1, Piastowskie, Piano F1, Reflektor, SU Dreamer F1, Poznańskie, Reflektor, Stanko, SU Arvid F1, SU Performer F1	11 248,0	33 744,0
6	Jęczmień jary K	Chrząstowo Kończewice Głodowo	- 26 odmian Adwokat, Avatar, Basic, Bente, Brigitta, Burbon, Etoile, Farmer, Feedway,	14 664,0	43 992,0

			Jovita, KWS Atrika, KWS Fantex, KWS Jessie, KWS Vermont, Laser, Loxton, MHR Fajter, Pasjonat, Pilote, Poemat, Polonia Staropolska, Rekrut, RGT Planet, Skytha, Trofeum, Wirtuoz		
7	Owies M	Chrzastowo Sobiejuchy	- 16 odmian Agent, Bingo, Figaro, Gepard, Kozak, Lion, MHR Harem, Nagus, Pablo, Panteon, Perun, Poker, Rambo, Refleks, Romulus, Wulkan	6 768,0	13 536,0
8	Pszenica jara K	Głębokie Kończewice Sobiejuchy	- 21 odmian Alibi, Anakonda, Aura, Etolia, Fala, Fama, Goplana, Harenda, Itaka, Jarlanka, KWS Dorium, Mantra, Merkawa, Rusałka, SU Ahab, Syntia, Tybalt, Werwa, WPB Francis, WPB Pebbles, WPB Troy	11 844,0	35 532,0
9	Pszenżyto jare K	Chrzastowo Sobiejuchy Głodowo	- 9 odmian Dublet, Erwin, Gucio, Hugo, Impetus, Kompan, Mamut, Odys, Santos	5 076,0	15 228,0
10	Groch siewny Z odmiany ogólnoużytkowe i pastewne	Fałęcin	- 20 odmian Arwena, Astronaute, Audit, Batuta, Grot, Hubal, Kazek, Mandaryn, Mecenas, Mefisto, Milwa, Nemo, Olimp, Ostinato, Prosper, Sideral, Tarchalska, Turnia, Tytan, Tytus	9 240,0	9240,0
11	Ziemniak Z odm. bardzo wczesne I termin kopania	Głębokie Zamarte	- 6 odmian: Denar, Impala, Impresja, Nasturcja, Surmia, Werbena	3 096,0	6 192,0
12	Ziemniak Z odm. bardzo wczesne II termin kopania	Głębokie Zamarte	- 6 odmian: Denar, Impala, Impresja, Nasturcja, Surmia, Tonacja,	3 096,0	6 192,0
13	Ziemniak Z odm. wczesne	Głębokie Zamarte	- 7 odmian: Bellarosa, Bohun, Gwiazda, Ignacy, Michalina, Stokrotka, Vineta	3 612,0	7 224,0
14	Ziemniak Z odm. średniowczesne i średniopóźne	Zamarte	- 8 odmian: Irmia, Jurek, Laskara, Mazur, Otolia, Satina, Tajfun, Jelly	4 128,0	4 128,0
Łączny koszt realizacji 35 doświadczeń PDO					336 696,0

K - zestaw odmian badanych w doświadczeniach agrotechnicznych ustalony przez Zespół PDO

Z - zestaw odmian zarejestrowanych badanych w doświadczeniach prostych prowadzonych na jednym poziomie agrotechniki,

M - zestaw odmian badanych na jednym poziomie agrotechniki

Lista odmian zalecanych (LOZ) do uprawy na rok 2021 w województwie kujawsko-pomorskim

Lp.	Gatunek/odmiana	Okres badań w PDO (od roku)	Rok włączenia do LOZ
Jęczmień jary			
1	Avatar	2019	2020
2	Basic	2011	2013
3	Bente	2017	2019
4	Etoile	2018	2021
5	Farmer	2018	2021
6	KWS Atrika	2013	2015
7	KWS Fantex	2019	2021
8	KWS Vermont	2016	2018
9	Pilote	2018	2020
Jęczmień ozimy zimotrwałość (skala 9°)*			
1	Jakubus 5.0°	2017	2020
2	KWS Flemming ^R 5.0°	2019	2021
3	KWS Kosmos 5.0°	2016	2018
4	Quadriga 5.0°	2016	2019
5	SU Jule 5.0°	2018	2021
Owies zwyczajny jary			
1	Bingo	2009	2010
2	Figaro	2019	2021
3	Perun	2019	2020
4	Romulus	2016	2019
Pszemica zwyczajna jara			
1	Alibi (B)	2019	2021
2	Aura ^R (A)	2020	2021
3	Fala (A)	2018	2020
4	Goplana (A)	2015	2017
5	Harenda (B)	2014	2015
6	Rusałka (A)	2016	2018
7	Tybałt (A)	2005	2007
Pszemica zwyczajna ozima zimotrwałość (skala 9°)*			
1	Artist (B) 4.0°	2014	2016
2	Bosporus ^R (B) 4.0°	2019	2021
3	Euforia (A) 5.5°	2018	2020
4	Formacja (A) 4.5°	2017	2020
5	Hondia (A) 5.5°	2015	2017
6	KWS Spencer (A) 4.5°	2017	2020
7	LG Jutta (B) 5.5°	2016	2019
8	Linus (A) 4.0°	2012	2015
9	Plejada (B) 5.0°	2018	2021
10	RGT Bilanz (B) 4.5°	2017	2020
11	RGT Kilimanjaro (A) 4.0°	2015	2017
12	Venecja ^R (B) 4.0°	2019	2021

Lp.	Gatunek/odmiana	Okres badań w PDO (od roku)	Rok włączenia do LOZ
Pszemityto jare			
1	Dublet	2006	2007
2	Hugo	2018	2020
3	Mamut	2016	2018
Pszemityto ozime zimotrwałość (skala 9°)*			
1	Belcanto 5.5°	2018	2020
2	Carmelo 6.0°	2017	2020
3	Meloman 5.5°	2015	2016
4	Porto 5.5°	2017	2019
5	Sekret 5.5°	2016	2019
6	Tadeus 5.5°	2017	2020
7	Trapero 6.0°	2016	2017
Żyto ozime			
1	Dańkowskie Granat	2016	2018
2	Dańkowskie Hadron	2016	2019
3	Horyzo	2012	2014
4	Inspector	2017	2020
5	Piastowskie	2017	2020
6	KWS Dolaro F ₁	2017	2018
7	KWS Florano F ₁	2017	2018
8	KWS Jethro ^R F ₁	2019	2021
9	KWS Vinetto F ₁	2017	2020
10	Piano F ₁	2018	2020
Rzepak jary			
1	Bruno	2018	2020
2	Goliat	2017	2019
3	Markus	2010	2018
4	Brander ^R CCA F ₁	2019	2021
5	Lexus F ₁	2017	2019
6	Lumen F ₁	2016	2017
Rzepak ozimy			
1	Birdy	2017	2021
2	Derrick	2018	2020
3	Galileus	2018	2020
4	Gemini ^R	2019	2021
5	SY Ilona	2017	2018
6	Absolut F ₁	2018	2021
7	Angelico F ₁	2018	2021
8	Anniston F ₁	2017	2020
9	Chopin F ₁	2018	2021
10	ES Imperio F ₁	2016	2020
11	Hamilton F ₁	2017	2020
12	Stefano KWS F ₁	2017	2020
13	Trezzor ^{CCA} F ₁	2017	2020

Lp.	Gatunek/odmiana	Okres badań w PDO (od roku)	Rok włączenia do LOZ
Groch siewny odmiany ogólnoużytkowe			
1	Arwena	2015	2018
2	Astronaute	2017	2019
3	Batuta	2012	2014
4	Mandaryn	2019	2021
5	Olimp	2017	2018
6	Spot	2017	2020
7	Tarchalska	2004	2008
Groch siewny odmiany pastewne			
1	Hubal	2005	2008
2	Turnia	2011	2013
Łubin wąskolistny			
1	Agat ^R	2020	2021
2	Bolero	2016	2018
3	Koral	2016	2019
4	Neron	2017	2018
5	Roland	2017	2019
6	Rumba	2015	2017
7	Tytan	2016	2018
8	Wars	2014	2015
Łubin żółty			
1	Lord	2006	2017
2	Mister	2003	2018
3	Puma	2017	2018
Ziemniak odmiany jadalne			
odmiany bardzo wczesne			
1	Denar	2001	2008
2	Impala	2014	2019
3	Impresja ^{P/}	2018	2020
4	Riviera ^{w/}	2015	2019
odmiany wczesne			
1	Bohun	2017	2019
2	Gwiazda	2012	2014
3	Michalina	2010	2021
4	Vineta	2001	2012
odmiany średniowczesne			
1	Jurek	2016	2018
2	Mazur	2016	2021
3	Satina	2001	2013
4	Tajfun	2004	2008
odmiany średniopóźne			
1	Jelly	2006	2020
Ziemniak odmiany skrobiowe			
odmiany średniowczesne			
1	Kuba	2019	2021
2	Mieszko	2017	2021
3	Zuzanna	2007	2021
odmiany późne			
1	Hinga	2008	2020
2	Kuras	2008	2020

Lp.	Gatunek/odmiana	Okres badań w PDO (od roku)	Rok włączenia do LOZ
Kukurydza - użytkowanie na kiszonkę			
odmiany wczesne			
1	Astardo	2019	2020
2	Tipico ^R	2020	2021
odmiany średniowczesne			
1	Brigado	2018	2020
2	ES Bond	2019	2020
3	ES Joker	2019	2020
4	Farmfire ^{CCA}	2017	2020
odmiany średniopóźne			
1	Clementeen ^R	2020	2021
2	Kentos ^R	2020	2021
3	Motivi CS ^R	2020	2021
4	P0725 ^{R CCA}	2019	2021
Kukurydza - użytkowanie na ziarno			
odmiany wczesne			
1	ES Yakari	2019	2021
2	Farmplus ^{CCA}	2016	2018
3	Florino ^R	2020	2021
4	KWS Salamandra	2018	2021
5	Pumori ^R	2020	2021
6	RGT Bernaxx ^R	2020	2021
odmiany średniowczesne			
1	ES Inventive	2018	2019
2	ES Runway ^R	2020	2021
3	Farmfire ^{CCA}	2016	2018
4	Kidemos	2019	2020
5	LG31272 ^R	2020	2021
6	P8329	2017	2019
7	Plantus	2018	2019
8	SY Glorius	2019	2021
odmiany średniopóźne			
1	ES Faraday	2018	2019
2	Hardware	2019	2021
Soja			
odmiany wczesne			
1	Adessa	2019	2021
2	Erica	2017	2019
3	Mayrika ^{CCA}	2018	2020
odmiany średniowczesne i średniopóźne			
1	Abelina	2017	2019
2	Obelix ^{CCA}	2018	2020
3	Sirelia ^{CCA}	2018	2020
odmiany późne			
1	Acardia ^{CCA}	2018	2020
2	ES Comandor	2018	2020
3	Viola	2018	2020
Bobik			
1	Amigo ^{NT}	2017	2019
2	Apollo	2018	2019
3	Capri	2018	2019
4	Fanfare	2017	2019
5	Fernando ^{NT}	2018	2021

Objaśnienia:

A - odmiany jakościowe chlebowe, B - odmiany chlebowe, C - odmiany pastewne lub inne

F₁ – mieszańiec

^R - odmiana wstępnie rekomendowana

* - zimotrwałość: 9- bardzo duża, 5- średnia, 1- bardzo mała (wg COBORU)

^{CCA} - odmiana ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA)

^{w/} - odmiana ziemniaka rekomendowana na wczesny zbiór

^{p/} - odmiana ziemniaka rekomendowana na zbiór po zakończeniu wegetacji

^{NT} - odmiany niskotanieczne bobiku

Ostatnie zmiany w LOZ nastąpiły 28 stycznia 2021 decyzją dyrektora Stacji Koordynującej PDO w woj. kujawsko-pomorskim, po zapoznaniu się z opinią Kujawsko-Pomorskiego Zespołu PDO.

Skład Kujawsko-Pomorskiego Zespołu PDO

Lp.	Tytuł	Imię i nazwisko	Instytucja	Stanowisko
1	prof. dr hab.	Franciszek Rudnicki - przewodniczący KPZ PDO	Przewodniczący KPZ PDO poprzednich kadencji	Ekspert
2	mgr inż.	Beata Kaliska - zastępca przewodniczącego KPZ PDO	Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Chrzastowie	Dyrektor SDOO
3	inż.	Ryszard Kierzek - zastępca przewodniczącego KPZ PDO	Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza zs. w Przysieku	Prezes
4	mgr inż.	Wiktor Bieniewicz	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	Inspektor COBORU
5	mgr inż.	Krzysztof Błędowski	Saatbau Polska Sp. z o.o.	Przedstawiciel handlowy
6	mgr inż.	Leszek Chmielnicki	Przedsiębiorstwo Nasienne ROLNAS Sp. z o.o. w Bydgoszczy	Prezes Zarządu
7	dr inż.	Wiesław Czarnecki	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Departament Rolnictwa i Geodezji	Dyrektor Departamentu
8	prof. dr hab.	Dariusz Jaskulski	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Wydział Rolnictwa i Biotechnologii, Katedra Agronomii	Pracownik naukowy
9	dr inż.	Piotr Kamiński	Hodowla Ziemiaka Zamarte Sp. z o.o. Grupa IHAR	Prezes
10	dr inż.	Ryszard Kamiński	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie	Podsekretarz Stanu
11	mgr inż.	Damian Kuc	EURALIS Nasiona Sp. z o.o.	Kierownik regionu
12	mgr inż.	Zdzisław Kwiatkowski	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe FAROL Sp. z o.o. w Fałcinie	Prezes
13	mgr inż.	Przemysław Lendecki	Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Głodowie	Kierownik ZDOO
14	mgr inż.	Tomasz Mlicki	DANKO Hodowla Roślin Sp. z o.o. w Choryni, Zakład Nasiennno-Rolny Sobiejuchy	Dyrektor Zakładu
15	mgr inż.	Juliusz Młodecki	Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych	Prezes
16	dr hab. inż.	Mirosław Nowakowski	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie, Oddział Bydgoszcz	Kierownik Oddziału
17	mgr inż.	Leopold Olejniczak	Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Głębokim	Kierownik ZDOO

18	mgr inż.	Sławomir Ossowicki	Małopolska Hodowla Roślin Sp. z o.o.	Inspektor plantacyjny
19	mgr inż.	Anna Patalon	Saaten Union Polska Sp. z o.o.	Doradca regionalny
20	mgr inż.	Krzysztof Piłat	IGP Polska Sp. z o.o. sp. k.	Kierownik regionu
21	mgr inż.	Karol Szmagliński	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.	Regionalny kierownik sprzedaży
22	dr inż.	Anna-Maria Szymańska	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Bydgoszczy	Dyrektor
23	mgr inż.	Przemysław Urbaniak	Syngenta Polska Sp. z o.o.	Doradca techniczny
24	mgr inż.	Jerzy Wiśniewski	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy	Kierownik Działu Nadzoru Nasiennego
25	mgr inż.	Marcin Wroński	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w Warszawie	Zastępca Dyrektora Generalnego
26	mgr inż.	Krzysztof Zamczyk	KWS Lochow Polska Sp. z o.o.	Doradca agrotechniczny
27	mgr inż.	Jakub Ziarniak	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR	Przedstawiciel regionalny

Centralny Ośrodek
 Badania Odmian Roślin Uprawnych
 Stacja Doświadczalna Oceny Odmian
 w Chrzastowie
 CHRZASTOWO 8, 89-100 Nakło nad Notecią
 tel. 52 385 32 28, 52 385 23 45
 Regon: 301631408-00022, NIP 786-16-97-911
 7611

DYREKTOR
 Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian
 w Chrzastowie

 mgr inż. Beata Kaliska